

Prima pagină > Drepturile dumneavoastră > Inculpați (proceduri penale)

Inculpați (proceduri penale)

Italia

Aceste fișe informative explică ce se întâmplă atunci când o persoană este suspectată sau acuzată de săvârșirea unei infracțiuni.

Rezumatul procedurii penale

Un rezumat al etapelor obișnuite ale procedurii penale în cazul adulților este prezentat mai jos.

Fișele informative cuprind o descriere detaliată a fiecărei etape a procedurii și a drepturilor dumneavoastră. Aceste informații nu înlocuiesc consultanța juridică și au un caracter orientativ.

Procesul începe atunci când poliția sau procurorul află de existența unui fapt care ar putea fi considerat o contravenție sau o infracțiune.

După ce se încheie cercetările, procurorul începe urmărirea penală, cu excepția cazului în care consideră oportun să claseze dosarul.

Pentru infracțiunile care urmează să fie judecate de un complet de judecatori, instanța cu jurați [un organism similar cu *Crown Court* din Regatul Unit (Anglia și Țara Galilor) sau cu *Federal Judicial District* din Statele Unite] sau, în unele cazuri, de către un complet cu un singur judecător, procurorul trimite judecătorului o cerere de chemare în judecată în vederea audierii preliminare.

Odată ce audierea preliminară s-a încheiat, judecătorul poate fie să trimită învinuitul în judecată, fie să renunțe la urmărirea penală.

În cazul infracțiunilor pentru care este competent un singur judecător sau un singur judecător de pace, procurorul va înainta o cerere de trimitere în judecată sau o trimitere directă în judecată (*mandato di comparizione, citazione diretta in giudizio*).

Există o serie de proceduri speciale: procedura accelerată, impunerea unei pedepse în urma negocierii dintre părți (acord de recunoaștere a vinovăției), hotărârea imediată sau accelerată (*giudizio immediato, giudizio direttissimo*), procedura prin hotărâre penală de condamnare.

Procedura penală are de obicei trei etape:

prima instanță (Curtea de jurați, instanță formată dintr-un complet de judecatori, instanță cu judecător unic sau judecător de pace); instanța de apel și

Curtea de Casație (instanța supremă).

În prima instanță, sunt obținute toate probele – martorii și documentele – procedura finalizându-se cu condamnarea sau achitarea.

Puteți introduce o cale de atac împotriva hotărârii pronunțate în primă instanță.

Instanța de apel ia decizia fie de a confirma hotărârea pronunțată în prima instanță, fie de a o anula parțial sau integral; anularea se poate face prin retrimiteri la primul judecător.

Hotărârea instanței de apel poate fi contestată printr-o cerere înaintată Curții de Casație (instanța supremă).

Curtea de Casație pronunță hotărârea prin care fie declară că cererea nu este admisibilă, fie o respinge sau chiar o casează fără să o trimită înapoi, sau poate anula în final hotărârea trimițând-o judecătorului de la prima instanță.

Odată ce s-au încheiat toate etapele, hotărârea este definitivă. Dacă există o hotărâre de condamnare, aceasta devine acum executorie.

Fișele informative cuprind o descriere detaliată a fiecărei etape a procedurii și a drepturilor dumneavoastră. Aceste informații nu înlocuiesc consultanța juridică și au un caracter orientativ.

Dacă sunteți victimă unei infracțiuni, puteți găsi [aici](#) informații complete despre drepturile pe care le aveți:

Rolul Comisiei Europene

Trebuie remarcat faptul că serviciile Comisiei Europene nu au niciun rol în procedurile penale din statele membre și, prin urmare, nu vă pot ajuta să depuneți o plângere. Aceste fișe informative vă prezintă modul în care puteți depune o plângere și autoritățile cărora trebuie să vă adresați.

Faceți clic pe linkurile de mai jos pentru a găsi informațiile de care aveți nevoie:

1 - Ce drepturi am pe parcursul anchetei?

2 – Drepturile mele pe parcursul procesului

3 – Drepturile mele după proces

Linkuri relevante

[Ministerul Justiției](#)

[Aspecte generale de drept](#)

[Aspecte de drept penal](#)

[Camerale de avocați de drept penal din Italia](#)

[Drepturile omului](#)

Ultima actualizare: 22/03/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

1 - Ce drepturi am pe parcursul anchetei?**A. Are vreo incidență asupra anchetei faptul că sunt cetățean străin?**

Da, în principal pentru că aveți unele drepturi și garanții suplimentare (a se vedea și *explicațiile de mai jos*).

B. Care sunt etapele anchetei?**i. Strângerea de probe/Competențele organelor de cercetare penală**

Competențele organelor de cercetare penală în cadrul anchetelor sunt prevăzute la articolele 347-357 din Codul de procedură penală, iar cele ale procurorilor, la articolele 358-378 din același cod.

ii. Reținerea de către organele de poliție

În temeiul articolului 384 din Codul de procedură penală, în afară de cazurile surprinse în flagrant, în cazul cărora organele de cercetare penală arestează – obligatoriu sau facultativ – suspectul prins în momentul săvârșirii infracțiunii, atunci când există elemente specifice care, chiar și în ceea ce privește

imposibilitatea identificării suspectului, sugerează că există un risc de sustragere întemeiat, procurorul dispune arestarea provizorie (sau, înainte ca procurorul să preia ancheta, organele de cercetare penală dispun arestarea provizorie, din proprie inițiativă) a persoanei în legătură cu care există indicii serioase că a săvârșit o infracțiune pentru care legea impune o pedeapsă cu închisoarea pe viață ori o pedeapsă cu închisoarea de minimum doi ani și maximum șase ani sau o infracțiune care implică arme de război și explozivi, o infracțiune comisă în scopuri teroriste, inclusiv de terorism internațional, sau în scopul subminării ordinii democratice.

iii. Interogatoriul

Persoana anchetată, chiar dacă este reținută sau dacă era deja deținută dintr-un alt motiv, este liberă pe parcursul interogatoriului, sub rezerva garanțiilor necesare pentru a preveni riscul de sustragere sau de violență; nu se pot utiliza, nici chiar cu consimțământul persoanei interogate, metode sau tehnici care îi pot influența libertatea de autodeterminare sau care pot modifica capacitatea persoanei de a-și aminti și de a evalua faptele.

iv. Arestarea preventivă

Prevederile privind arestarea preventivă și alte măsuri de supraveghere a persoanei se regăsesc la articolele 272-315 din Codul de procedură penală. Sistemul de măsuri de supraveghere este guvernat de principiile oportunității și proporționalității, în temeiul cărora, în principiu, atunci când dispune măsurile, judecătorul trebuie să ia în considerare, pe de o parte, adecvarea fiecărei măsuri în raport cu natura și cu gradul cerințelor de precauție care trebuie îndeplinite în speță și, pe de altă parte, faptul că fiecare măsură trebuie să fie proporțională cu amploarea faptelor și cu sancțiunea care a fost sau poate fi aplicată.

C. Ce drepturi am pe parcursul anchetei?

i. Pot beneficia de serviciile unui interpret/traducător?

Da, în conformitate cu articolul 143 din Codul de procedură penală.

ii. Pot avea acces la informații și la dosar?

În această privință, trebuie subliniat faptul că, în general, avizul de încheiere a cercetărilor preliminare, care i se notifică suspectului și apărătorului ales de aceștia, include o expunere succintă a faptelor pentru care se inițiază procedura, a dispozițiilor legale care au fost încălcate, precum și data și locul faptei, menționându-se că documentele referitoare la cercetările efectuate au fost depuse la parchet și că suspectul și avocatul său au dreptul să le consulte și să facă o copie; în plus, se prevăd norme specifice privind dreptul de a fi informat și dreptul de a avea acces la documentele din dosar, în special în ceea ce privește desfășurarea interogatoriului sau impunerea unei măsuri de supraveghere.

iii. Pot beneficia de serviciile unui avocat și pot informa pe cineva despre situația mea?

Persoana suspectată/acuzată are dreptul de a numi cel mult doi apărători; o persoană suspectată/acuzată care nu a numit sau nu are apărător este asistată de un avocat desemnat din oficiu. În cazul inspecțiilor și al perchezițiilor se aplică dispoziții specifice, inclusiv, pentru persoana în cauză, dreptul de a fi asistat de un reprezentant, atât timp cât este disponibil și adecvat.

iv. Pot beneficia de asistența juridică?

Da, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute în dispozițiile relevante în vigoare.

v. Ce este important de știut în ceea ce privește:

a. Prezumția de nevinovăție

Articolul 27 din Constituția italiană prevede că persoanele acuzate sunt considerate nevinovate până la pronunțarea unei hotărâri definitive.

b. Dreptul de a păstra tăcerea și de a nu se autoincrimina

Înainte de începerea interogatoriului, persoanele trebuie să fie informate că declarațiile pe care le fac pot fi întotdeauna utilizate împotriva lor și că – sub rezerva obligației de a furniza informații specifice – au dreptul să nu răspundă la nicio întrebare, dar că procedura va continua chiar și dacă se invocă acestor drepturi; nerespectarea acestor dispoziții face ca declarațiile făcute de persoana interogată să fie inutilizabile.

c. Sarcina probei

În general, sarcina probei în ceea ce privește faptele referitoare la capetele de acuzare din rechizitoriu, la răspunderea penală și la stabilirea pedepsei sau a măsurii preventive îi revine procurorului.

vi. Ce garanții specifice sunt prevăzute pentru minori?

Normele referitoare la procedurile penale împotriva copiilor și a tinerilor sunt prevăzute în Decretul prezidențial nr. 448 din 22 septembrie 1988, care, în general, stabilește un sistem mai avantajos pentru persoana suspectată/acuzată, atât în cadrul anchetelor preliminare, cât și în cadrul procesului penal.

vii. Ce garanții specifice sunt prevăzute pentru persoanele suspectate vulnerabile?

Ca regulă generală, se aplică normele comune privind protecția drepturilor individuale relevante.

D. Care sunt termenii legali aplicabili pe parcursul anchetei?

În general, dacă procurorul nu solicită închiderea cazului, acesta trebuie să inițieze acțiunea penală în termen de șase luni de la data la care numele persoanei căreia i se impută infracțiunea este înscris în registrul infracțiunilor denunțate; acest termen se prelungește la un an pentru oricare dintre infracțiunile prevăzute la articolul 407 alineatul (2) litera (a) din Codul de procedură penală (criminalitatea organizată, terorismul, infracțiunile legate de arme de foc sau droguri și alte infracțiuni grave). Pentru motive justificate, procurorul poate cere instanței prelungirea termenului menționat anterior înainte ca acesta să expire; ca regulă generală, procurorul poate solicita prelungiri suplimentare în cazul unor cazuri care presupun cercetări deosebit de complexe sau dacă este imposibil din punct de vedere obiectiv să se încheie cercetarea în termenul prelungit; judecătorul de instrucție poate autoriza prelungirea anchetei cu maximum șase luni. Ca regulă generală, durata investigațiilor preliminare, luând în considerare și eventualele prelungiri, nu poate depăși totuși 18 luni. Cu toate acestea, durata maximă este de doi ani în cazul în care anchetele preliminare se referă la infracțiunile menționate la articolul 407 alineatul (2) litera (a) sau în alte cazuri specifice limitate prevăzute de lege.

E. Ce măsuri se pot lua pe parcursul anchetei și ce alternative există la arestarea preventivă? Există posibilitatea transferului în statul membru de origine (ordinul european de supraveghere judiciară)?

Pe lângă arestarea preventivă, se pot impune următoarele măsuri coercitive de supraveghere: interdicția de a părăsi țara, obligația de a se prezenta la organele de cercetare penală, îndepărtarea din locuința familială, interdicția de a se deplasa în locuri frecventate în mod regulat de victimă, interdicția sau obligația de a locui la o adresă determinată, arestul la domiciliu, arestul preventiv în instituții cu măsuri atenuate pentru deținuții care sunt mame, arestul preventiv într-un centru de tratament medical.

Ultima actualizare: 18/01/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

2 – Drepturile mele pe parcursul procesului

A. Unde va avea loc procesul?

Ca regulă generală, procesul se desfășoară la sediul instanței competente – din punct de vedere teritorial și material – în ceea ce privește infracțiunea în cauză.

B. Pot fi modificate capetele de acuzare? Dacă da, am dreptul să fiu informat în această privință?

În general, în cazul în care, în timpul judecății, faptele se dovedesc a fi diferite de cele descrise în rechizitoriu, și acestea nu sunt de competența unei instanțe superioare, procurorul modifică acuzația și trimite un nou rechizitoriu; același lucru este valabil și dacă, în timpul judecății, se dovedește că există un concurs de infracțiuni sau circumstanțe agravante. Ca regulă generală, procurorul urmează procedura obișnuită în cazul în care, în cursul judecății, apare un fapt nou în ceea ce privește persoana acuzată, care nu este prevăzut în rechizitoriu și care trebuie examinat din oficiu. Cu toate acestea, la cererea procurorului, judecătorul poate autoriza notificarea rechizitoriului modificat în cadrul aceleiași ședințe de judecată, cu condiția ca inculpatul să își dea consimțământul, iar acest lucru să nu aducă atingere termenelor de judecată. În cazul în care procurorul enunță pe loc noile capete de acuzare, persoana inculpată poate, de regulă, să solicite suspendarea procesului și admiterea de noi probe.

C. Care sunt drepturile mele atunci când mă prezint în instanță?

i. Trebuie să fiu prezent(ă) la proces? În ce condiții pot fi absent în cursul procedurii judiciare?

Inculpatul are dreptul – nu obligația – de a fi prezent la proces. Cu toate acestea, instanța poate dispune ca inculpatul absent să fie obligat să se prezinte, în cazul în care înfățișarea sa este necesară pentru obținerea altor probe decât audierea.

Am dreptul la un interpret și la traducerea documentelor?

Da, în temeiul articolului 143 din Codul de procedură penală.

iii. Am dreptul la un avocat?

Inculpatul are dreptul de a numi cel mult doi avocați ai apărării; o persoană suspectată/acuzată care nu a numit sau nu are avocat este asistată de un avocat desemnat din oficiu.

iv. Ce alte drepturi procedurale mai am? (de exemplu, înfățișarea suspectilor în fața instanței)

În această privință, se poate observa că, în temeiul articolului 523 din Codul de procedură penală, inculpatul și avocatul acestuia trebuie, în orice caz, să ia ultimii cuvântul, dacă solicită acest lucru, în caz contrar procedura fiind invalidată. În plus, trebuie subliniat că, în orice stadiu al procedurii, părțile și avocații acestora pot depune observații sau cereri scrise în fața instanței.

D. Sancțiuni penale posibile

Judecătorul pronunță o hotărâre de condamnare prin care inculpatul este găsit vinovat de infracțiunea de care este acuzat dincolo de orice îndoială rezonabilă și, printr-o hotărâre, judecătorul aplică pedeapsa și eventuale măsuri preventive. Atunci când pronunță o condamnare, judecătorul se pronunță, de asemenea, cu privire la o eventuală cerere de restituire și de despăgubire pentru daune. În cazul în care judecătorul decide că pârâul trebuie să plătească despăgubiri, acesta stabilește și cuantumul acestora, cu excepția cazului în care acest lucru este de competența unei alte instanțe.

Ultima actualizare: 18/01/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

3 – Drepturile mele după proces

A. Am dreptul de a introduce o cale de atac împotriva hotărârii?

Da, în general, sub rezerva excepțiilor prevăzute de lege (a se vedea articolul 593 din Codul de procedură penală), hotărârile de condamnare pot fi atacate prin introducerea unui apel; ca alternativă, se poate introduce direct un recurs la Curtea de Casație împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță care pot face obiectul unui apel.

B. Ce alte căi de atac am la dispoziție?

Un recurs pentru motivele prevăzute de lege (a se vedea articolul 606 din Codul de procedură penală) – pe lângă cazurile prevăzute de dispoziții speciale – poate fi formulat la Curtea de Casație împotriva hotărârilor pronunțate în apel sau a hotărârilor care nu pot fi atacate cu apel.

C. Care sunt consecințele unei condamnări?

i. Cazierul judiciar

În general, condamnările penale definitive sunt consemnate, printre altele, în extrasul din cazierul judiciar al persoanei în cauză.

v. Executarea hotărârii judecătorești, transferul persoanelor aflate în detenție, pedepse cu suspendare și sancțiuni alternative

Suspendarea condiționată a executării pedepsei: ca regulă generală, atunci când se pronunță o pedeapsă cu închisoarea sau o pedeapsă privativă de libertate pentru o perioadă mai mică sau egală cu doi ani sau o pedeapsă pecuniară care, singură sau împreună cu pedeapsa privativă de libertate corespunzătoare prevăzută de lege, este echivalentă cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată totală de doi ani sau mai puțin, instanța poate dispune suspendarea executării pedepsei pentru o perioadă de cinci ani în cazul în care condamnarea vizează o infracțiune gravă și pentru o perioadă de doi ani în cazul în care condamnarea vizează o infracțiune mai puțin gravă; se prevăd limite de pedeapsă mai ridicate pentru minori și pentru adulții cu vârsta sub 21 ani (trei ani și, respectiv, doi ani și jumătate).

Sancțiuni alternative: în temeiul articolului 53 din Legea nr. 689 din 24 noiembrie 1981, atunci când pronunță o hotărâre de condamnare, în cazul în care consideră că durata detenției nu trebuie să depășească doi ani, instanța poate să înlocuiască această pedeapsă cu o pedeapsă de semilibertate; în cazul în care consideră că durata detenției nu trebuie să depășească un an, instanța poate înlocui pedeapsa respectivă cu un regim de probațiune („*libertà controllata*”); în cazul în care consideră că durata detenției nu trebuie să depășească un an, instanța poate înlocui pedeapsa respectivă cu o sancțiune financiară proporțională.

Executarea pedepsei: în general parchetul suspendă executarea pedepselor mai mici de patru ani – chiar și a unui rest dintr-o pedeapsă mai lungă – cu condiția ca pedepsele respective să nu fi fost pronunțate pentru anumite infracțiuni grave [prevăzute la articolul 656 alineatul (9) litera (a) din Codul de procedură penală și la articolul 4 bis din Legea nr. 354/1975]. Nu pot beneficia de această prevedere persoanele care, având în vedere tipul de infracțiune pentru care au fost condamnate, sunt deja arestate preventiv la momentul pronunțării hotărârii definitive. Suspendarea se decide printr-un decret care se transmite persoanei condamnate și avocatului acesteia, și în care se precizează, printre altele, că, în condițiile prevăzute de lege, se poate introduce o cerere de înlocuire a detenției ordinare cu o măsură alternativă; judecătorii care supraveghează executarea pedepselor (*Magistratura di Sorveglianza*) sunt responsabili de soluționarea acestor cereri.

Transferul persoanelor aflate în detenție: se aplică dispozițiile Decretului-lege nr. 16 din 7 septembrie 2010, adoptat în conformitate cu Legea delegată nr. 88 din 7 iulie 2009 (Legea comunitară nr. 2008) pentru a alinia legislația națională italiană la Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 (privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană) sau la dispozițiile tratatelor internaționale bilaterale încheiate de Italia în acest domeniu.

Ultima actualizare: 18/01/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.